

Urszula Kubińska

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W SZCZYTNIEM*

Biblioteka Pedagogiczna swoją działalność rozpoczęła 15 marca 1951 roku. Jej organizatorem i pierwszym kierownikiem był Roman Jamka. Mieściła się w budynku Szkoły Podstawowej nr 1, zajmując wspólnie z biblioteką szkolną salę na drugim piętrze. Jej księgozbiór liczył 1770 vol., a pierwsza znana liczba czytelników wynosiła 58. Księgozbiór skompletowano ze zbiorów ówczesnego Wydziału Oświaty, zakupów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej oraz przydziałów centralnych Ministerstwa Oświaty.

Lata 1951–1963 to okres borykania się z trudnościami lokalowymi. Niestety, zajmowane lokale były ciasne i nie spełniały warunków do jej prawidłowego funkcjonowania. We wrześniu 1953 roku biblioteka przenosi się do lokalu Prezydium Powiatowej Rady Narodowej.

Mimo trudnych warunków lokalowych, kadrowych i materialnych biblioteka rozwijała się i osiągała coraz lepsze wyniki pracy. Obrazuje to poniższe zestawienie.

Rok	Voluminy	Czytelnicy	Wypożyczenia
1952	1934	60	159
1956	1909	64	220
1958	3201	159	784
1960	5045	370	3849

Zmianę przynosi rok 1957. Biblioteka otrzymuje pełny etat pedagogiczny. Praca nie ogranicza się już tylko do gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów. Rozszerza swoją działalność usługową i dydaktyczną. Na uwagę zasługują wyjazdy kierownika na konferencje nauczycielskie w powiecie, na których informuje się o nowościach, wypożycza książki, przyjmuje zamówienia. Ponadto organizowane są prelekcje i spotkania autorskie, konkursy czytelnicze, spotkania z nowo zatrudnionymi nauczycielami, wystawy nowości i wystawy tematyczne.

Przełomowym momentem w dziejach biblioteki był rok 1963. Uzyskała wówczas lokal przy ul. Barczewskiego 1 (Dom Nauczyciela), składający się z dwóch pomieszczeń o łącznej powierzchni 89 m², w którym funkcjonuje do dzisiaj. To umożliwiło utworzenie magazynu zbiorów oraz urządzenie wypożyczalni i czytelni na 8 miejsc. Zostaje też do trzech zwiększona liczba zatrudnionych osób.

W roku 1976 Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa zostaje przemianowana na Filię Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Olsztynie i swym zasięgiem obejmuje Szczytno oraz gminy: Szczytno, Jedwabno, Wielbark, Pasy, Świętajno i Dźwierzuty.

* Materiał przygotowano na podstawie wewnętrznej dokumentacji jednostki.

Stały wzrost księgozbioru przy nie zmienionej powierzchni lokalowej spowodował ograniczenie miejsca na magazynowanie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów. W 1977 roku dzięki staraniom kierowniczkii Henryki Bojarzyn udało się pozyskać kolejne pomieszczenie dla biblioteki o powierzchni 35 m², które zostało przeznaczone na magazyn zbiorów. Z pozostałych pomieszczeń urządzono oddzielną czytelnię na 9 miejsc oraz wypożyczalnię. I w tych warunkach lokalowych biblioteka pracuje do chwili obecnej.

Służy ona pomocą nauczycielom i wychowawcom, realizującym codzienne zadania w pracy z uczniami, nauczycielom studiującym i doksztalającym się, kandydatom do zawodu nauczycielskiego, uczniom i studentom oraz innym osobom zainteresowanym problematyką pedagogiczną. Ponadto udziela informacji czytelniczych i bibliograficznych, dostarcza materiałów związanych z tematyką konferencji metodycznych dla nauczycieli poszczególnych przedmiotów, udostępnia czasopisma i książki z księgozbioru podręcznego na miejscu w czytelni, prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne.

Struktura zbiorów na dzień 31 grudnia 1997 roku przedstawia się następująco: ogółem 35 511 vol., w tym literatura: pedagogiczna 11 194 vol., psychologiczno-społeczna 2049 vol., społeczno-polityczna 819 vol., piękna 5868 vol., inna 13 383 vol., zbiory specjalne 453 vol. Liczba tytułów prenumerowanych czasopism w 1997 roku wynosiła 52, w tym: ogólnopedagogicznych – 12, metodycznych – 16, społeczno-politycznych – 2, literackich i kulturalnych – 2, innych – 20.

Poszukiwania odpowiedniej literatury ułatwiają czytelnikom – oprócz katalogów – pozycje bibliograficzne, kartoteka zagadnieniowa, która swoim zakresem obejmuje najistotniejsze zagadnienia z pedagogiki i psychologii, metodyki nauczania, wychowania, organizacji szkolnictwa; kartoteka osobowa zawierająca opisy bibliograficzne dotyczące biografii wybranych osób, literatury omawiającej ich działalność i twórczość; kartoteka regionalna gromadząca opisy dokumentów dotyczących regionu Warmii i Mazur; kartoteka tekstowa, która gromadzi teksty lub ich fragmenty na określony temat. Informacjami bibliograficznymi służą czytelnikom także pracownicy Biblioteki Pedagogicznej – na każde życzenie wyrażone bezpośrednio, pisemnie lub telefonicznie.

Biblioteka Pedagogiczna w Szczytnie współpracuje ze wszystkimi placówkami kulturalno-oświatowymi w mieście, ze szkołami podstawowymi i średnimi, udzielając instruktażu bibliotekom szkolnym. Tradycyjnie uczestniczy w organizowaniu Dni Kresowych w Szczytnie, przygotowując okolicznościowe wystawy. Na tegoroczne, IV Dni Kresowe, pracownice szczycieńskiej Biblioteki Pedagogicznej przygotowały wystawę poświęconą Adamowi Mickiewiczowi w 200 rocznicę jego urodzin, która wzbudziła duże zainteresowanie wśród gości przybyłych na tę uroczystość.

Z całą odpowiedzialnością możemy stwierdzić, że jesteśmy ważną placówką kulturalno-oświatową w Szczytnie. Świadczy to o powiększeniu liczby osób uczących się, studiujących i podnoszących swoje kwalifikacje. W związku z tym istnieje ogromne zapotrzebowanie na nowe wydawnictwa naukowe i fachowe. Niestety, władze oświatowe nie zapewniają bibliotece środków finansowych na jej utrzymanie, dalszy rozwój i wzbogacanie zbiorów. Placówka jednak, wzorem innych bibliotek w kraju za zgodą Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Olsztynie, znalazła pewne wyjście z dramatycznej sytuacji przez wprowadzenie dobrowolnej wpłaty na uzupełnienie księgozbioru i prenumeratę czasopism. Dzięki ofiarności czytelników – choć z wielkim trudem – stara się spełniać swoje podstawowe zadania, gromadząc tylko w jednym egzemplarzu najbardziej poszukiwaną

literaturę. Równocześnie udaje się jej pozyskiwać sponsorów – jest ich niewiele – dzięki którym możliwe staje się jej dalsze funkcjonowanie. Jednakże nie jest w stanie zaspokoić aktualnych potrzeb czytelniczych. W obliczu zmieniającej się rzeczywistości, w świecie rozwijającej się nauki, bardzo ważne jest utrzymanie tej placówki przynajmniej na średnim poziomie i zagwarantowanie jej możliwości rozwoju.

Pomimo problemów finansowych, lokalowych i kadrowych zespół bibliotekarzy stara się, aby Biblioteka Pedagogiczna w Szczytnie zawsze była miejscem przyjaznym każdemu czytelnikowi. Dlatego warto w tym miejscu przypomnieć słowa indyjskiego filozofa i poety Rabindranatha Tagore: „Biblioteka jest wielka przez swą gościnność, a nie przez swe rozmiary”. Warto również przypomnieć imiona i nazwiska osób, które w ciągu 47 lat istnienia Biblioteki Pedagogicznej w Szczytnie kierowały jej pracami. Należą do nich:

Roman Jamka	15 III 1951 – 30 IX 1952
Czesław Orzeł	1 X 1952 – 1953
Maria Bauer	1953
Mikołaj Drozdowicz	1954 – 10 VI 1957
Teofil Szerszeniewski	11 VI 1957 – 31 VIII 1958
Zofia Szwarc	1 IX 1958 – 31 VIII 1965
Henryka Bojarzyn	1 IX 1965 – 31 VIII 1977
Irena Zielińska	1 IX 1977 - 31 VIII 1983
Elżbieta Sarnicka	1 IX 1983 – 30 IX 1988
Danuta Maciejewska	1 X 1988 – 30 VI 1994
Irena Zielińska	1 VII 1994 – 31 VIII 1997
Urszula Kubińska	od 1 IX 1997 r.